

ÅS KOMMUNE AVLØP
Postboks 195
1431 Ås

Saksbehandler:
Andreas Røed

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Ås avløpsnett tilknyttet Søndre Follo RA og Nordre Follo RA

Kontrollnummer: 2021.506.I.SFOV

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Linda Beate Øye

Fra Statsforvalteren i Oslo og Viken:
Andreas Røed

Andre deltagere fra virksomheten:
Nils Erik Pedersen
Anette Bjerke
Per Håkon Lauritzen
Kim Andre Sogstad

Andre deltagere fra Statsforvalteren i Oslo og Viken:
Oda Felix Sønslie

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Ås avløpsnett tilknyttet Søndre Follo RA og Nordre Follo RA den 03.09.2021. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Oslo og Viken avdekket 3 avvik og ga ingen anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

- Kommunens miljørisikovurdering dekker ikke hele avløpsområdet.
- Kommunen mangler skriftlige rutiner for å begrense og forebygge forurensning til ytre miljø.
- Kommunen mangler en tiltaksplan for reduksjon av fremmedvann til avløpsnettet.

Anmerkninger:

- Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Avvik er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

18. oktober 2021	Andreas Røed	Hilde Sundt Skålevåg
dato	kontrollør	seksjonssjef
	Statsforvalteren i Oslo og Viken	

Kopi av rapporten sendes til:

- Ås kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: ÅS KOMMUNE AVLØP	
Organisasjonsnr.: 988746754	Eies av: 974637626
Bransjenr. (NACE-kode): 37.000 - Oppsamling og behandling av avløpsvann	

Kontrollert enhet

Navn: Ås avløpsnett tilknyttet Søndre Follo RA Ås avløpsnett tilknyttet Nordre Follo RA	Anleggsnr.: 3021.0032.01 3021.0019.01
Kommune: Ås	Fylke: Viken
Anleggsaktivitet: Offentlig avløpsnett	
Tillatelse gitt: 19. november 2010	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen inngår i Miljødirektoratets nasjonale tilsynsaksjon for kommunale avløpsanlegg. Mål for aksjonen er ansvarliggjøring av kommuneledelsen, da det er viktig at de som skal ta beslutninger i kommunen om for eksempel etablering av nye boligområder eller næringsområder, har kunnskap om renskapasiteten og kravene i tillatelser og forskrifter for avløpssektoren.

Tilsynsaksjonen skal også kontrollere at kommunene tar sitt ansvar for at hele det samlede avløpssystemet er innrettet i tråd med regelverk og gjeldende tillatelser, og at det er etablert rutiner som sikrer at kravene overholdes over tid. Kommunene skal ikke legge opp til økte utslipp av kommunalt avløpsvann uten at renskapasiteten økes tilsvarende.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Overordnet styring og planlegging.
- Kunnskap om regelverket og krav.
- Oversikt over tilstanden til avløpssystemet og resipienter.
- Tilstrekkelig renskapasitet hvis avløpsmengden planlegges økt.
- Kommuneledelsens forståelse av mål og krav og hvordan de sikrer seg at de har god nok oversikt over kommunens utslipp og påvirkning på miljøet.

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Ås kommune plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Ås kommune innen 3. januar 2022 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfovpost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Oslo og Viken v/Andreas Røed.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til kommunen den 1. juli 2021. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften § 39-7.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Ås kommune bli ilagt et gebyr på kr 33 800,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet. Kommunen vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Oslo og Viken. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Oslo og Viken (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Kommunens miljørisikovurdering dekker ikke hele avløpsområdet.

Avvik fra:

Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann Ås kommune datert 19.11.2010 (tillatelsen), punkt 3. *Miljørisikovurdering* og punkt 8. *Påslipp til avløpsnett*.

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 punkt 6.

Kommentarer:

Internkontrollforskriften krever at virksomheter skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Dette skal dokumenteres skriftlig.

I henhold til tillatelsen skal kommunen ha en klimatilpasset miljørisikovurdering av avløpsanleggene, der kommunen skal ha foretatt en kritisk gjennomgang av forhold som kan forårsake utilsiktede forurensningsutslipp, herunder en analyse av konsekvensene av klimaendringer for avløpssektoren. Kommunen skal ha en oppdatert oversikt over virksomheter med påslipp til kommunalt nett og vurdere risiko og behov for vedtak om påslippskrav med hjemmel i forurensningsforskriften kapittel 15A.

Kommunen har miljørisikovurdert fremmedvann og overløp på avløpsnett, men har ikke en miljørisikovurdering som dekker hele avløpsområdet som for eksempel kapasitet på avløpsnett ved utbygging, klimaendringer, påslipp og resipientenes sårbarhet. Kommunen opplyste under tilsynet at miljørisikovurderingen ikke brukes aktivt som et verktøy i arbeid med avløp i kommunen. Det ble også opplyst at kommunen ikke har oversikt over alle påslipp i kommunen, og at disse påslippene ikke miljørisikovurdert.

Avvik 2

Kommunen mangler skriftlige rutiner for å begrense og forebygge forurensning til ytre miljø.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 punkt 7.

Kommentarer:

Internkontrollforskriften krever at virksomheter skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Dette skal dokumenteres skriftlig.

Kommunen mangler flere skriftlige rutiner for å begrense og forebygge forurensning til ytre miljø. Kommunen mangler blant annet skriftlig rutine som beskriver:

- oppfølging av overløpshendelser.
- ansvar for å melde fra til Nordre Follo renseanlegg eller Søndre Follo renseanlegg ved driftsavvik eller utslippshendelser som kan være av betydning for renseanleggene.
- hva et avvik på ytre miljø er, og hvilke tilfeller det skal meldes avvik.

Kommunen har et avvikssystem, men opplyste under tilsynet at dette ikke brukes aktivt. For å melde avvik må personell ha adgang til datamaskin, og dette medfører at avvik ofte kun rettes opp på stedet og ikke føres inn i avvikssystemet når personell er tilbake på kontoret.

Avvik 3

Kommunen mangler en tiltaksplan for reduksjon av fremmedvann til avløpsnett.

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 7.2. *Plan for reduksjon av fremmedvann til avløpsnett.*

Kommentarer:

Tillatelsen krever at det skal foretas en helhetlig gjennomgang av de ulike problemtyper inntak og infiltrasjon av fremmedvann (uønsket) i avløpsledninger medfører. Det skal legges hovedvekt på miljømessige konsekvenser. En målrettet handlingsplan skal utarbeides og siktemålet er å effektivisere ledningsnett for oppsamling av avløpsvann. Målsetting skal være å minimalisere tilførslene av fremmedvann til det kommunale nettet og bringe avløpet i størst mulig grad frem til effektiv rensing på renseanlegg og minske overløpsutslippene i kommunen i nedbørperioder. Planen bør bygge på tidligere utredninger og erfaringer kommunen har gjort.

Kommunen arbeider aktivt med å redusere fremmedvann på avløpsnett, men mangler en konkret tiltaksplan for reduksjon av fremmedvann på avløpsnett.

7. Anmerkninger

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Statsforvalteren

9. Andre Forhold

Ås kommune har en hovedplan for avløp (2015-2027), men arbeider per i dag med en ny hovedplan, da de planlegger å samkjøre ny hovedplan for avløp i forbindelse med utarbeidelse av ny kommuneplan. I forbindelse med utarbeidelse av ny hovedplan er Statsforvalteren av den oppfatning at det vil være naturlig å også revidere miljørisikovurderingen. Risikoforhold som kartlegges bør forankres med både tiltak og mål i hovedplan. Per i dag er koblingen mellom miljørisikovurderingen og hovedplan avløp noe uklar.